

Article Arrival Date**05.05.2025****Article Published Date****20.06.2025****GELENEKSEL MÜZİK ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞTIRMALI PROGRAM ANALİZİ****COMPARATIVE PROGRAM ANALYSIS IN TRADITIONAL MUSIC TEACHING****Cansu USLU**

Öğrenci, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Müzik Eğitimi,

0009-0006-5040-323X**Özet**

Bu araştırmada, Bulgaristan, İngiltere, Hollanda, Çin ve Türkiye’de bulunan geleneksel anlamda müzik eğitimi veren bazı üniversitelerin öğretim programları karşılaştırılarak değerlendirilmesi ve analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma, farklı ülkelerdeki müzik eğitimi programlarını karşılaştırarak, alandaki iyi uygulamaları ortaya koymak ve bu uygulamaların gelişmesine ve yaygınlaşmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Ayrıca yapılan bu araştırmanın, müzik alanında çalışmakta olan müzik eğitimcileri, akademisyenler ve araştırmacılar için kaynak niteliğinde olması hedeflenmektedir. Bu amaç doğrultusunda öğretim programları; genel yapıları, içeriği, akademik personel sayısı ve öğrenme-öğretme süreci bakımından analiz edilerek incelenmiştir. Elde edilen veriler, doküman incelemesi yoluyla elde edilmiş olup eğitim programları arasındaki benzerlik ve farklılıklar ortaya konmuştur. Araştırmaya konu olan ülkelerdeki müzik eğitim programları, kendi kültürel miraslarına uygun ders içerikleri, akademik personel profilleri ve eğitim süreleri ile öne çıkmaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; genel yapıları ve içerikleri incelendiğinde geleneksel müzik öğretim programlarının sanatçı ve müzik eğitmeni yetiştirmeye yönelik olduğu görülmektedir. Müzik teorisi ve performans dayalı uygulamaların çoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Kültürel çalışmaların ve enstrüman eğitimlerinin de öğretim programlarının genelinde yer aldığı tespit edilmiştir. Azınlık olarak da müzik teknolojilerine ve etnomüzikolojiye yer verildiği görülmüştür. Öğrenme-öğretme süreci incelendiğinde ise müzik öğretim programının İngiltere hariç diğer ülkelerde aynı sürede tamamlanması gerektiği görülmüştür. Kredilerin Avrupa Kredi Transfer Sistemi (ECTS) ile uyumlu olduğu tespit edilmiş olup yalnızca Çin’de kredi sisteminde yıllık kredi bazlı değerlendirme yapıldığı tespit edilmiştir. Eğitim kadroları incelendiğinde ise, akademik personelin en fazla Çin Müzik Konservatuar’ında bulunduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya konu olan okulların akademik personeli incelendiğinde, alanında uzman müzik eğitimcilerinin, akademisyenlerin, ulusal veya uluslararası tanınmış müzisyenlerin olduğu görülmüştür. Elde edilen bulgular doğrultusunda eğitim süreçleri bakımından çeşitli öneriler sunulmuştur.

340

Anahtar kelimeler: Geleneksel müzik eğitimi, Konservatuar, Program Analizi, Öğretim Programı**Abstract**

In this study, it is aimed to compare, evaluate and analyze the curricula of some universities in

Bulgaria, England, the Netherlands, China and Turkey that provide music education in the traditional sense. By comparing music education programs in different countries, it aims to reveal good practices in the field and to contribute to the development and dissemination of these practices. In addition, it is aimed to be a resource for music educators, academicians and researchers working in this field. For this purpose, curricula were analyzed in terms of their general structure, content, academic staff and learning-teaching process. The data obtained were obtained through document analysis and the similarities and differences between the curricula were revealed. Music education programs in the countries subject to the research stand out with their course contents, academic staff profiles and education periods suitable for their cultural heritage. According to the findings obtained from the research; when their general structures and contents are examined, it is seen that traditional music education programs are aimed at training artists and music educators. It was determined that music theory and performance-based practices are in the majority. Cultural studies and instrument training are also included in the curricula. It was also seen that music technology and ethnomusicology were included as a minority. When the learning-teaching process was examined, it was seen that the music curriculum should be completed in the same period in all countries except England. The credits were found to be compatible with the European Credit Transfer System (ECTS), and it was found that only in China, annual credit-based evaluation was made in the credit system. When the academic staff was analyzed, it was found that the highest number of academic staff was found in the Chinese Conservatory of Music. When the academic staff of the schools subject to the research were examined, it was seen that there were expert music educators, academicians, nationally or internationally recognized musicians.

Keywords:: Traditional music education, Conservatory, Program Analysis, Curriculum

1. GİRİŞ

341

Müzik, insan kültürünün temel bir parçasıdır ve tarih boyunca insanların duygularını ifade etmek, toplumsal bağları güçlendirmek ve kimliklerini şekillendirmek için kullanılmıştır. Müziğin sadece melodi ve ritimlerden ibaret olmadığını aynı zamanda bir toplum kültürünün ruhunu, değerlerini, inançlarını, tarihini ve toplumsal yapılarını yansıtan bir ifade biçimi olduğunu söylemek mümkündür.

Müzik, bir toplumun kültürel değişimini ve çeşitliliğini en net şekilde yansıtan, içinde duygu, düşünce, ses, estetik ve kültür unsurlarını bir araya getiren araçlardan birisidir (Özdek, 2012). Her toplumun kendine özgü müzikal mirası vardır. Örneğin, belirli bir etnik müzik tarzı, o toplumun tarihsel deneyimlerini, kahramanlarını ve efsanelerini anlatan şarkılar içerebilir. Bu şarkılar hatırlanarak, tekrarlanarak nesilden nesile aktarılabilir. Bu yönüyle müzik, kültürel kimliğin bir parçasıdır ve kültürel belleği aktarmanın etkili bir yoludur (Akın, 2018).

Türkiye'nin kültürel zenginliğe ve tarihsel olarak önemli olaylara sahip bir ülke olduğu söylenebilir. Dolayısıyla Türk müziği farklı kültür ve medeniyetlerin etkisiyle şekillenmiş olup evrensel bir nitelik kazanmıştır. Müzikte evrensellik, diğer kültürlerin ve ulusal varlıkların katılımlarıyla mümkün olmaktadır (Aydın, 2008). Günümüzde Türk müziğinin bu evrensel niteliğini koruyup aynı zamanda Türk müziği mirasının korunması, geliştirilmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla çeşitli kurumlarda müzik eğitimi verilmektedir. Bu kurumlarda planlanan öğretim programı ile öğrencilerin müzik alanında belirli bir eğitim düzeyine çıkması hedeflenmektedir.

Öğretim programı, öğrencilere kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve tutumları içeren sistematik bir plandır. Eğitim kurumlarının, öğrenci yetiştirme amacını taşıyan tüm faaliyetleri (Varış, 1994, s.18, akt., Albuz ve Demirel, 2019). öğretim programı şeklinde ifade edilmektedir.

Öğretim programı oluşturulurken öğrencilerin ilgileri, istek ve yetenekleri ile bireysel farklılıkları ve yönelmek istedikleri alanların özellikleri dikkate alınarak; okul ve program türlerine uygun ortak dersler, akademik destek dersleri, meslek ve dal dersleri, seçmeli dersler ve seçmeli meslek dersleri seçilmektedir (Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği). Müzik eğitimi veren kurumlarda da öğretim programı hazırlanırken benzer veya aynı konular dikkate alınmaktadır. Öğrenciler müzik alanında öğrenmeleri gereken temel eğitimin yanında ilgi, yetenek ve yönelimlerine göre seçmeli ve ortak akademik dersler almaktadır. Geleneksel müzik eğitimi bağlamında eğitim veren kurumların öğretim programları; akademik gelişimi, kültürel mirasın korunması ve aktarılmasını, performansa dayalı uygulama becerilerinin kazandırılmasını hedeflemektedir (bkz. İTÜ Devlet Konservatuvarı, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı, Palet Türk Müziği İlkokulu).

Ülkemizde bulunan Türk müziği konservatuvarları bu amaca hizmet eden kurumlar arasında bulunmakta ve ders içerikleri incelendiğinde; Türk müziği teorisi, solfej, kulak eğitimi, geleneksel çalgıların eğitimi, repertuar, Türk müziği ses icracılığı gibi konuların ön plana çıktığı gözlemlenmektedir (Kolukırk, 2014). Dünya genelinde geleneksel anlamda müzik eğitimi veren kurumların öğretim programları da incelendiğinde bazı yönlerden benzerlik taşıdığı söylenebilir. Bu programlar da, o ülkenin kültürel ve tarihsel bağlamına göre şekillenirken (Shand, 1997), aynı zamanda teknolojik ve pedagojik yeniliklere uyum sağlamaktadır.

Literatür incelendiğinde, evrensel olarak karşılaştırmalı müzik öğretim programı incelemelerinin sınırlı sayıda olduğu görülmektedir.

Rauduvaitė ve Yadian (2018), “Litvanya ve Çin'deki müzik öğretmeni yetiştirme programlarının analizi” adlı çalışmalarında; Litvanya ve Çin'deki müzik öğretmenliği lisans ve yüksek lisans eğitim programlarının bir analizini yaparak, her iki ülkedeki eğitim politikalarının felsefi yönlerini, hümanist fikirler ve ulusal bağlam tarafından önceden belirlenen benzerlik ve farklılıklarını ortaya koymuşlardır. Araştırma, iki ülkenin hedeflerinin, amaçlanan öğrenme çıktılarının, yapısının ve müfredatının, felsefi yönler, hümanist fikirler ve her iki ülkedeki eğitim politikalarının ulusal bağlamı tarafından önceden belirlenmiş benzerliklere ve farklılıklara sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Özgül (2021), “Müzik Dersi Öğretim Programının Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ve Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Açısından İncelenmesi” adlı çalışmada; 2018 Müzik Dersi Öğretim Programı ile Avrupa Okulları Müzik Öğretim Programını benzerlik ve farklılık kapsamında incelenmek istemiştir. 2018 Müzik Dersi Öğretim Programı Avrupa okulları müzik öğretim programı ile karşılaştırıldığında, öğrencilerde kültürel bilinçlenme olması amacıyla düzenlenen dinletiler yapıldığı, “çalgı çalma” ve “yabancı dillerde iletişim” becerilerine yer verilmediği görülmüştür. Araştırma neticesinde tespit edilen eksikliklerin giderilmesi adına öneriler sunulmuştur.

Otacıoğlu (2016) “Türkiye'de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlar ile AB Üyesi Bir Ülke Olan Avusturya'da Müzik Öğretmeni Yetiştiren Sanat Üniversitelerinin Eğitim Programlarının Karşılaştırılması” adlı araştırma, Türkiye'deki eğitim fakültelerinden gelen öğretmenlerin mevcut eğitimleri ile gelişmiş Avrupa ülkelerindeki meslektaşlarının karşılaştırılmasının, mevcut sorunların çözümüne ışık tutacak sonuçlar ortaya koyacağı düşüncesiyle yapılmıştır. Nitelikli eğitimci yetişmesi için gerekli olan en iyi ve en kaliteli öğretmen eğitimi programlarının geliştirilmesine ve bu programa okul yıllarında başlamalarına yardımcı olacak bir referans olmayı amaçlamaktadır. Araştırma sonucunda, iki ülkenin öğretim metodolojileri arasında kredi saatleri, ders süreleri ve ders içerikleri açısından farklılıklar tespit edilmiştir.

Demirel ve Karaelma (2022) “45. Kosova Ve Türkiye 6. Sınıf Müzik Öğretim Programlarının İncelenmesi” adlı çalışmalarında, Kosova'nın gelişmekte olan eğitim sistemindeki eksikliklerin

tespit edilmesi ve giderilmesi için karşılaştırmalı program analizleri yapılarak çözüm bulunması amaçlanmıştır. Bu çalışmada Kosova ve Türkiye'deki 6. Sınıf müzik öğretim programı amaç ve kazanım yönüyle incelenmiştir. Araştırma neticesinde, iki ülkenin öğretim programında da farklılıklar olduğu görülmüştür.

Bir ülkenin eğitim sisteminin incelenmesi, o ülkenin programında bulunmayan ancak ihtiyaç duyulan özelliklerin görülerek programların yürütülmesi ve geliştirilmesi açısından önemlidir (Erdoğan ve Gök, 2011). Bu sebeple öğretim programlarının incelenmesinin, programda yapılabilecek yenilikler, var olan sorunların çözümü, geliştirilebilecek konular bakımından gerekli olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada, Bulgaristan, Çin, Hollanda İngiltere ve Türkiye örneklerinde rastgele belirlenen geleneksel müzik eğitimi veren kurumlar özelinde karşılaştırmalı bir program analizinin yapılması amaçlanmıştır. Çalışmaya konu olan ülkelerin sosyo-ekonomik durumları, coğrafi konumları ve gelişmişlik düzeyleri, müzik eğitimine farklı bakış açıları sunabilmektedir. Türkiye'deki geleneksel müzik öğretim programını diğer ülkelerin müzik öğretim programlarıyla karşılaştırmak, farklı yaklaşımları anlamak ve değerlendirmek açısından da önemlidir.

1.1. Kuramsal Çerçeve

1.1.1. Öğretim Programı

Eğitim; bireyin bilgi, beceri ve değerler kazanmasını hedefleyen bu bağlamda hayatın tamamını kapsayan bir süreçtir. Öğretim ise; belirli bir kazanımın, planlı ve programlanmış şekilde konunun uzmanları tarafından verilmesidir (Admin, 2017). Kazanımların belirlenmesi, öğrencilerin problemleri ve ihtiyaçları çerçevesinde şekillenmektedir. Programın uygulanışında farklı öğrenci grupları dikkate alınmaktadır. Etkili öğretim yöntemleri kullanarak öğrencilerin bireysel katılımını arttırmayı amaçlamaktadır. Bu sürecin sistematik olması öğretim programlarıyla sağlanmaktadır. Öğretim programları, eğitim hedeflerine ulaşmak için planlı şekilde tasarlanmaktadır ve altı adımla tamamlanabilen bir yaklaşımdır: (1) sorunun belirlenmesi, (2) ihtiyaç değerlendirmesinin yapılması, (3) amaç ve hedeflerin oluşturulması, (4) programın geliştirilmesi, (5) programın uygulanması ve (6) katılımcıların değerlendirilmesi ve program (Wehrli, 2011).

1.1.2. Geleneksel Müzik Eğitimi

Müzik, insanlığın başından beri kullanılan bir ifade biçimidir. Dünyada var olan tüm müzik türleri, ortaya çıktığı milletlerin, toplumların, toplulukların gelenekleri, kültürel normları, inançları ve gereksinimleri üzerine kurulmuştur (Kayhan, 2015). Müzik sadece bir sanat formu olmanın ötesinde, aynı zamanda bir kültürel ifade biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Her toplumun kendine özgün müzikal mirası vardır. Her toplum kendi kültürü, tarihi ve geleneklerini ortaya koyan müzik eserleri üretmiştir (Pelikoğlu ve Özşen, 2015). Bu durum, geleneksel müzik kavramını ortaya çıkarmaktadır.

Geleneksel müzik, kültürel mirasın aktarılmasında önemli bir yere sahiptir. Bu kültürel mirasın aktarılması ve geliştirilmesi için en etkili yolun Geleneksel Müzik Eğitimi ile mümkün olduğu söylenebilir. Demirel ve Terzioğlu (2023), yaptıkları çalışmada, Türk kültürünün en önemli öğelerinden birisi olan türkülerin, müzik eğitiminde kaynak olarak kullanılması hem müzik eğitimine yararlı olacak hem de kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılmasına olanak sağlayacaktır, ifadesinde bulunmuşlardır. Feng ve Zheleznyak (2023) çalışmasında, Uluslararası alanda müzik eğitiminde milli müziğin korunması ve geliştirilmesi ihtiyacının büyük önem taşıdığı görüşündedir. Geleneksel Müziğin korunmasının önemli olduğunu, bu durumun devlet desteği ve mesleki eğitimle sağlanabileceğini belirtmiştir. Geleneksel müzik eğitimi, toplumsal dayanışma, tarihsel bilinç ve estetik duyarlılığın gelişmesini sağlar. Eğitimde zenginlik yaratarak, bireylerin farklı bakış açılarına sahip olmalarına ve farklı kültürlerle karşı

hoşgörü ve anlayış geliştirmelerine yardımcı olur.

2. PROBLEM CÜMLESİ

Araştırmanın problem cümlesini “Çin, Hollanda, İngiltere, Bulgaristan ve Türkiye’de bulunan Geleneksel Müzik Eğitimi veren kurumların öğretim programları arasında farklılık var mıdır?” sorusu oluşturmaktadır. Araştırmada belirlenen bu problem bağlamında şu alt hedeflere ulaşmak istenmiştir;

Alt Problemler

1. Programların ders süreleri ve içerikleri bakımından farklılıkları var mıdır?
2. Programların amaçları kapsamında farklılık var mıdır?
3. Eğitim veren kurumlarda akademik personel sayısı bakımından farklılık var mıdır?
4. Programların AKTS Kredisi bakımından farklılıkları var mıdır?

Amaç

Araştırma; Türkiye’de bulunan Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Türk Müziği Konseratuvarı Müzik Bölümü öğretim programı, Çin Müzik Konservatuvarı Çin Enstrümanları Bölümü, Güney-Batı Üniversitesi "Neofit Rilski" Sanat Fakültesi Müzik Bölümü Müzik performansı, Codarts Rotterdam Sanat Üniversitesi Müzik Lisansı programı ve Newcastle Üniversitesi Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi Sanat ve Kültür Fakültesi Müzik Bölümü öğretim programları, öğretim program süresi ve ders içeriği, akademik personel sayıları, AKTS Kredisi ve amaçları bakımından farklılıklarını belirlemek amacını taşımaktadır.

Önem

Araştırmanın, farklı öğretim programlarını karşılaştırarak benzerlik ve farklılıklarını ortaya koyması ve öğretim programı tasarımı konusunda örnek olması sebebiyle bu alanda yapılan çalışmalara kaynak niteliğinde olacağı düşünülmektedir.

3. YÖNTEM

Bu çalışmada Türkiye’de geleneksel anlamda müzik eğitimi veren kurumların öğretim programı, Çin, Hollanda, Bulgaristan ve İngiltere’de bulunan geleneksel anlamda müzik eğitimi veren kurumların öğretim programlarıyla karşılaştırmalı analiz edilmiştir. Çalışmaya konu olan ülkelerin öğretim programları incelenmiş ve gerekli literatür taraması yapılmıştır. Araştırmanın verileri döküman tarama yöntemi kullanılarak dokümanlardan bilgi ve veri analizi yapılarak elde edilmiştir. Belgesel tarama olarak da bilinen doküman analizinde, var olan kayıt ve belgeler incelenerek veri elde edilmektedir. Doküman analizi, belli bir amaca dönük olarak kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsamaktadır (Karasar, 2005, akt. Sak vd., 2021).

Çalışmada, Türkiye’de bulunan Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Türk Müziği Konseratuvarı Müzik Bölümü öğretim programı ile Çin’de bulunan Çin Müzik Konservatuvarı Çin Enstrümanları Bölümü, Bulgaristan’da bulunan Güney-Batı Üniversitesi "Neofit Rilski" Sanat Fakültesi Müzik Bölümü Müzik performansı, Hollanda’da bulunan Codarts Rotterdam Sanat Üniversitesi Müzik Lisansı programı ve İngiltere’de bulunan Newcastle Üniversitesi Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi Sanat ve Kültür Fakültesi Müzik Bölümü öğretim programları, genel yapıları, öğretim program süresi ve ders içeriği, akademik personel sayıları ve amaçlar bakımından karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgular tablolar oluşturularak belirtilmiş ve öğretim programları arasındaki benzerlik ve farklılıklar ortaya konmuştur. Örneklem grubu olarak seçilen kurumlar rastgele örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir.

4. BULGULAR

4.1. İncelenen Ülkelerin Müzik Öğretim Programlarının Öğretim Program Süreleri Ve Program İçeriği Karşılaştırılmasıyla İlgili Elde Edilen Bulgular

Bu başlık altında, örneklem grubunu oluşturan kurumların düzeyleri, süreleri ve program içeriği hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 1 Öğretim program süreleri ve program içeriği karşılaştırması

Okul	Derece	Süre	Açıklama
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi/Türk Müziği Devlet Konservatuvarı /Müzik Bölümü / Türk Müziği ASD	Lisans (Bachelor's Degree)	4	Geleneksel Türk Müziği Çalgıları ve Ses Eğitimi
Güney-Batı Üniversitesi "Neofit Rilski"/Sanat Fakültesi / Müzik Bölümü/ Müzik performansı	Lisans (Bachelor's Degree)	4	Geleneksel Folklor Çalgıları ve Geleneksel Folklor Şarkıları
Newcastle Üniversitesi / Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi / Sanat ve Kültür Fakültesi / Müzik Bölümü	Lisans (Bachelor's Degree)	3	Batı Klasik Müziği, Dünya Müzikleri
Codarts Rotterdam - Sanat Üniversitesi / Müzik Lisansı	Lisans (Bachelor's Degree)	4	Dünya Müziği (Flamenko, Hint Müziği, Latin, Tango, Türk Müziği)
Çin Müzik Konservatuvarı / Çin Enstrümanları Bölümü	Lisans (Bachelor's Degree)	4	Geleneksel Çin Enstrümanları

345

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya konu olan kurumların lisans eğitim programlarının 4 yılda tamamlandığı yalnızca İngiltere’de bulunan Newcastle Üniversitesi’nde müzik bölümü lisans eğitiminin 3 yılda tamamlandığı tespit edilmiştir. Lisans eğitim programlarının ders içeriklerine bakıldığında; Çin Müzik Konservatuvarı’nda, Bulgaristan’da bulunan Güney-Batı Üniversitesi “Neofit Rilski” Sanat Fakültesi’nde ve Burdur’da bulunan Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı’nda geleneksel anlamda müzik eğitimi ve geleneksel çalgı ve ses eğitimi verildiği görülmüştür. İngiltere’deki Newcastle Üniversitesi Sanat ve Kültür Fakültesi ve Hollanda’daki Codarts Rotterdam Sanat Üniversitesi’nde Dünya Müzikleri ve Batı Klasik Müziği eğitime yer verildiği belirlenmiştir. Bu bilgilere göre; kurumların kültürel bağlamda müzik eğitime önem verdiği söylenebilir. Öğrenim sürelerinin çoğunluğunun aynı olması farklı ülkelerdeki müzik eğitimi programlarının belirli bir standarda sahip olduğunu göstermektedir.

4.2. İncelenen Ülkelerin Müzik Öğretim Programlarının Akademik Personel Bakımından Karşılaştırılması İle İlgili Elde Edilen Bulgular

Bu başlık altında, örneklem grubunu oluşturan kurumların akademik personelleri hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 2 Akademik Personel Bakımından Karşılaştırılması

Kurum	Unvan	<i>f</i>
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi/Türk Müziği Devlet Konservatuvarı /Müzik Bölümü / Türk Müziği ASD	Profesör	-
	Doçent	3
	Doktor	1
	Öğretim Elemanı	2
Güney-Batı Üniversitesi "Neofit Rilski"/Sanat Fakültesi / Müzik Bölümü/ Müzik performansı	Profesör	5
	Doçent	3
	Doktor	6
	Öğretim Elemanı	-
Newcastle Üniversitesi / Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi / Sanat ve Kültür Fakültesi / Müzik Bölümü	Profesör	7
	Doçent	-
	Doktor	20
	Öğretim Elemanı	2
Codarts Rotterdam - Sanat Üniversitesi / Müzik Lisansı	Profesör	-
	Doçent	-
	Doktor	-
	Öğretim Elemanı	-
Çin Müzik Konservatuvarı / Çin Enstrümanları Bölümü	Profesör	10
	Doçent	9
	Doktor	-
	Öğretim Elemanı	9

Tablo 2 incelendiğinde, Çin Müzik Konservatuvarı'nın on(10) profesör, dokuz(9) doçent ve dokuz(9) öğretim elemanına sahip olmasıyla akademik personele en fazla sahip olan kurum olduğu tespit edilmiştir. Newcastle Üniversitesi Müzik Bölümü'nün de yedi(7) profesör, yirmi(20) doktor, iki(2) öğretim elamanı sayısı ile Çin'den sonra en kalabalık akademik personele sahip kurum olduğu görülmüştür. En az akademik personele sahip olan kurumun ise

üç(3) doçent, bir(1) doktor, iki(2) öğretim elemanı sayısı ile Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı olduğu tespit edilmiştir. Codarts Rotterdam Sanat Üniversitesi'nde profesör, doktor, doçent veya öğretim elemanı unvanına sahip bir akademik personelin bulunmadığı görülmüştür. Buna göre; akademik personel sayısının kurumlar arasında büyük farklılıklar gösterdiği ve bu durumun müzik eğitiminin sunuluş biçimini ve kalitesini etkileyebileceği söylenebilir.

4.3. İncelenen Ülkelerin Müzik Öğretim Programlarının Alınması Gereken Kredi Bakımından Karşılaştırılması İle İlgili Elde Edilen Bulgular

Bu başlık altında, araştırmaya konu olan kurumların müzik öğretim programlarının yıllık kredi dağılımı karşılaştırılmaktadır.

Tablo 3 AKTS Kredisi Bakımından Karşılaştırılması

Okul	Yıl(1) Kredi	Yıl (2) Kredi	Yıl (3) Kredi	Yıl (4) Kredi	Toplam/Kredi
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi/Türk Müziği Devlet Konservatuvarı/Müzik Bölümü/Türk Müziği ASD	60	60	60	60	240
Güney-Batı Üniversitesi "Neofit Rilski"/Sanat Fakültesi / Müzik Bölümü/ Müzik performansı	60	60	60	60	240
Newcastle Üniversitesi / Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi / Sanat ve Kültür Fakültesi / Müzik Bölümü	120	120	120	-	360
Codarts Rotterdam - Sanat Üniversitesi / Müzik Lisansı	60	60	60	60	240
Çin Müzik Konservatuvarı / Çin Enstrümanları Bölümü	-	-	-	-	155

347

Tablo 3 incelendiğinde, Newcastle Üniversitesi'nin diğer okullara göre yoğun bir eğitim sunduğu görülmektedir. Diğer okullardan çoğu dört(4) yılda toplam 240 kredi alınması gereken bir eğitim sunarken Newcastle Üniversitesi'nin üç(3) yıllık bir eğitimde toplam 360 kredi alınması sağlanarak diğer okullardaki kredinin daha fazlasına ulaştığı sonucuna varılmıştır. Kredi yükü en az olan okulun Çin Müzik Konservatuvarı olduğu görülmüştür. Çin Müzik Konservatuvarı'nın yıllık kredi bazında öğretim programına sahip olduğu ve 155 krediden ibaret olduğu tespit edilmiştir. Çin Müzik Konservatuvarı'nın yıllık kredi dağılımı verilmemiş olup sadece toplam kredi sayısı belirtilmiştir. Araştırma sırasında Çin Müzik Konservatuvarı'nın veri kaynaklarına erişimde yaşanan zorluklar ve dil bariyerinden dolayı yıllık kredi dağılımının nasıl olduğu bilinmemektedir. Newcastle Üniversitesi'nde üç yılda yüksek kredi ile mezun olma imkânı, öğrencilere kariyerlerine daha erken başlama imkânı tanınmanın yanında yüksek kredi yükü, öğrenciler üzerinde aşırı stres ve yoğunluk yaratabilir. Bu da eğitim kalitesini ve öğrenci sağlığını olumsuz etkileyebilir. Öğrencilerin ders dışı aktiviteler ve kişisel gelişim için yeterli zaman bulamama riski vardır.

4.4 İncelenen Ülkelerin Müzik Öğretim Programlarının Amaçları Bakımından Karşılaştırılması İle İlgili Elde Edilen Bulgular

Bu başlık altında örneklem grubunu oluşturan kurumların öğretim programlarının amaçları hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 4 Öğretim Programlarının Amaçları Bakımından Karşılaştırılması

Okul	Derece
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi/Türk Müziği Devlet Konservatuvarı /Müzik Bölümü / Türk Müziği ASD	Türk Müziği Devlet Konservatuvarının bünyesinde oluşturulan “Müzik Bölümü”, Türk müzik geleneği içerisindeki tüm müzikleri, temel ayırıştırma yapmadan bir bütün olarak kapsaması temel ilkesinden hareketle tek bir bölüm adı altında birleştirilerek faaliyet göstermesi amacıyla yapılandırılmıştır. Bu bağlamda Müzik Bölümü, ulusal değerlere sahip, geleneksel Türk müziğini koruyan, geliştiren aynı zamanda batı müziğinin temel bilimsel gerekliliklerini içerisinde barındıran, uluslararası iş birliğine açık, geleneksel müziklerimizi küresel dünya düzeyindeki hak ettiği yere taşıyabilen, yaratıcı ve yenilikçi düşünceyi daima destekleyen bir eğitim görüşü açısından önemli bir oluşumdur. Ayrıca bölümün hedefi, Türk Müziği ve genel müzik eğitimiyle donatılmış, millî kültürünü koruyan, Türk toplumunun sosyo-kültürel gelişimine katkıda bulunabilen virtüöz sanatçı, eğitici-öğretici, uygulayıcı, yapımcı ve yorumcu yetiştirmektir. Türk Müziği estetik anlayışı çerçevesinde geleneksel üslup, tavır, geleneksel icra ve doğaçlama anlayışını oluşturmanın yanı sıra çağımızda giderek yaygınlaşan yeni müzik akımlarını da benimseyip uygulayabilen bireyler yetiştirmektir.
Güney-Batı Üniversitesi "Neofit Rilski"/Sanat Fakültesi / Müzik Bölümü/ Müzik performansı	Bu program, geleneksel Bulgar folkloru alanında sanatçıları ve öğretmenleri eğitir ve lisans için akademik ve yeterlilik derecesi sağlar. Müfredatın içeriği, sanatçıların ve öğretmenlerin entegre bir eğitimini amaçlamaktadır.
Newcastle Üniversitesi / Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi / Sanat ve Kültür Fakültesi / Müzik Bölümü	Program, İngiltere, İskoçya, Latin Amerika çağdaş ve geleneksel müziğine ve şarkılarına odaklanmaktadır. Ulusal ve uluslararası sanatçılar düzenli ve misafir eğitmenler olarak görev yapmaktadır. Performans ve grup çalışmaları ve kompozisyon, program amacının merkezinde yer alır, ancak aynı zamanda geleneksel ve halk müziğinin sosyal ve kültürel bağlamını ve müziğin kimlik ve kültürü oluşturmaya nasıl yardımcı olduğu da programın amaçlarındandır.
Codarts Rotterdam - Sanat Üniversitesi / Müzik Lisansı	Codarts Rotterdam yetenekli ve istekli dansçıları, müzisyenleri ve sirk sanatçılarını, dinamik, uluslararası bir ortamda atılmaya hazır, kararlı ve ilham verici sanatçılar, liderler ve koçlar olmaları için eğitmektedir. Bu bağlamda misyonu, Codarts sanatlarının vizyonunu birlikte oluşturan altı kavram üzerine kurulmuştur: zanaatkarlık, özyönetim, çeşitlilik, merak, sürdürülebilirlik ve bağlayıcılık.
Çin Müzik Konservatuvarı / Çin Enstrümanları Bölümü	Programın amacı, Çin Etnik Müziği'nin gelecek nesillere aktarımını, seslendirilmesini ve üretilmesini amaçlamaktadır. Araştırma, yaratma, performans ve eğitim konularında çalışan çok sayıda eğitimli personel yetiştirmektir. Çin antik uygarlığı çalışmalarını miras almak, Çin kültürünün tekerlemelerini geliştirmek, yetenekler yetiştirmek, ulusal müzik alanını güçlendirmek gibi bir eğitim felsefesini benimsemektedir.

Tablo 4 incelendiğinde, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı,

Güney-Batı Üniversitesi “Neofit Rilski” Sanat Fakültesi, Newcastle Üniversitesi Sanat ve Kültür Fakültesi ve Çin Müzik Konservatuvarı öğretim programlarında, geleneksel müziği iyi icra edebilen, geleneksel yöntemleri geliştirmek için yeni şeyler üreten ve gelecek nesillere aktarılması için gereken çalışmaları yapan sanatçı ve eğitmenler yetiştirilmesi amaçlandığı görülmüştür. Güney-Batı Üniversitesi’nde sanatçı ve eğitmenlerin entegre bir eğitimi amaçlanmıştır. Codarts Rotterdam Sanat Üniversitesi öğretim programının, çok yönlü ve uluslararası nitelik taşıyan müzisyenler, dansçılar ve sanatçılar yetiştirmeyi amaçladığı tespit edilmiştir. Codarts Rotterdam ve Newcastle Üniversitesi, daha çok uluslararası ve çeşitli müzik eğitimi sunmaktadır. Codarts Rotterdam, dünya müzikleri ve çok yönlü sanatçılar yetiştirmeyi amaçlarken; Newcastle Üniversitesi, Batı klasik müziği ve dünya müzikleri üzerine yoğunlaşmaktadır. Geleneksel müzik eğitimi veren okulların kendi kültürel miraslarını koruma ve devam ettirme odaklı olduğu söylenebilir. Bu durum, ulusal kimliğin ve kültürel değerlerin korunması açısından önemlidir. Uluslararası ve çeşitli müzik eğitimi sunan okullar ise, öğrencilere daha geniş bir bakış açısı kazandırmakta ve farklı kültürlerle etkileşimi teşvik etmektedir. Eğitim programı sürelerine bakıldığında, Daha yoğun ve kısa süreli eğitim programları, öğrencilere daha hızlı mezun olma ve kariyerlerine erken başlama fırsatı sunabilir. Ancak bu durum, öğrenciler üzerinde daha fazla stres ve baskı yaratabilir. Daha uzun süreli ve daha az yoğun programlar ise, öğrencilere konuları daha derinlemesine öğrenme ve ders dışı aktiviteler için zaman tanıyabilir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, Bulgaristan, Çin, Hollanda, İngiltere ve Türkiye’de bulunan geleneksel müzik eğitimi veren bazı kurumların öğretim programları karşılaştırılmış ve analiz edilmiştir. Çalışmanın bulguları, çoğu ülkenin kendi kültürel bağlamına, gelişmişlik düzeyine ve kurumların öğretim geçmişi ve şartlarına uygun programlara sahip olduğunu göstermiştir. Bulgaristan, Çin ve Türkiye’de bulunan kurumların özellikle kültür aktarımına ve müzikal mirasın korunması ve geliştirilmesine yönelik çalışmalara sahip olduğu görülmüştür. Hollanda ve İngiltere’de ise daha çok performans ve üretim odaklı çalışmalara yer verilmiştir. Araştırmaya konu olan kurumların (İngiltere hariç) öğretim programlarının aynı sürede tamamlandığı tespit edilmiştir. Newcastle Üniversitesi ve Çin Müzik Konservatuvarı’nın Akademik personel bakımından en yoğun okul olduğu görülmektedir. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ise en az akademik personele sahip kurumdur. Yapılan araştırma neticesinde Codarts Rotterdam Sanat Üniversitesi’nde ulusal ve uluslar arası düzeyde tanınmış sanatçılar ve usta müzisyenlerin eğitimci olarak görev yaptığı tespit edilmiştir. Newcastle Üniversitesi’nin ders yoğunluğu fazla olmasına rağmen diğer üniversitelerden farklı olarak öğretim programının daha az sürede tamamlandığı görülmüştür. Öğretim programı incelemelerinde kültürel aktarım ve müzikal mirasın koruma ve geliştirme amacıyla olduğu sonucuna varılmıştır. Kurumların kendi bölgelerine ve kültürel bağlamına uygun içerikler belirlediği görülmüştür. Bunun yanı sıra müzikal üretim ve performans odaklı yaklaşımların da hedeflendiği tespit edilmiştir.

Araştırma incelenirken, örneklem grubunu oluşturan kurumların kurum geçmişleri, öğrenci sayıları, bulundukları ülkenin gelişmişlik düzeyleri, sosyo-ekonomik faktörler gibi durumları göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Türkiye, Bulgaristan ve Çin’de olduğu gibi, tüm ülkelerde kültürel aktarım ve müzikal mirasın korunmasına yönelik programların geliştirilmesi teşvik edilmelidir. Hollanda ve İngiltere’deki performans ve üretim odaklı yaklaşımların, diğer ülkelerde de benimsenerek müzik eğitiminde daha ön plana çıkması sağlanabilir. Öğrencilerin hem teorik hem de pratik bilgiye sahip olmasının, müzikal yetkinliklerini artıracığı düşünülmektedir. Codarts Rotterdam Sanat Üniversitesi’nde olduğu gibi, uluslararası düzeyde tanınmış sanatçılar ve eğitmenlerle işbirliği yapılması öğrencilere farklı bakış açıları ve kültürel

etkileşim sağlayabilir. Bunun sonucunda geleneksel müzik eğitimi veren kurumların da evrensel bir yapıya bürünerek müfredatlarında belli oranlarda dünya geleneksel müziklerine ağırlık vermesi daha uygun olabilir. Azınlık olarak yer alan müzik teknolojisi ve etnomüzikoloji derslerinin daha fazla programa dahil edilmesi, öğrencilere modern müzik tekniklerini ve farklı kültürel müzikleri öğrenme fırsatı sunabilir. Öğretim program içeriklerine geleneksel müzikleri içerisine alan modeller eklenerek güncellemeler yapılmalıdır.

Eğitim kurumlarının öğrenci sayısını artırarak, daha fazla bireye müzik eğitimi verme imkanı sağlanabilir. Bununla birlikte akademik personel sayısı az olan okulların personel sayısını arttırmasıyla eğitim kalitesinin yükseltilebileceği düşünülmektedir. Bu, müziğin yaygınlaşması ve toplumsal bilinçlenme açısından önemlidir. Ayrıca kurumların bulunduğu ülkenin sosyo-ekonomik durumları dikkate alınarak, öğretim programlarının bu koşullara uyumlu hale getirilmesi sağlanmalıdır. Bu sayede, programların daha etkin ve verimli uygulanması sağlanabilir.

5. KAYNAKLAR

Admin (2017). *Öğretim Nedir? Eğiticinin Eğitimi*. https://www.egiticinegitimi.gen.tr/ogretim_nedir.php sayfasından erişilmiştir.

Akın, B. (2018). Kültürel Bellek ve Müzik. *Eurasian Journal of Music and Dance*, (13), 101-117.

Albuz, A., ve Demirel, S. (2019). 2009 Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programı İle 2018 Ortaöğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Karşılaştırılmalı Kuramsal Çerçeve Analizi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 42, 146-156. <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.505277>

Aydın, Y. (2008). Türk Halk ve Geleneksel Müziklerinin Evrensel Müziğe Katkıları. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 1(2), 135-143. 350

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı (2024). <https://tmdk.mehmetakif.edu.tr/icerik/404/650/misyon-vizyon> adresinden erişilmiştir.

Demirel, S. ve Karaelma, B. (2022). Türkiye ve Kosova 6. sınıf müzik öğretim programlarının karşılıklı incelenmesi, *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (30), 722-735. DOI: 10.29000/rumelide.1192664.

Demirel, S. ve Terzioğlu, A. M. (2023). Denizli Türkülerinin İlköğretim Müzik Dersinde Kullanılabilirliğine Yönelik Bir Araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 59, 120-140.

Erdoğan, T., ve Gök, B. (2011). Türkiye, Finlandiya Ve İrlanda Ana Dili Öğretim Programlarının Karşılaştırılması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*(29), 1-19.

Feng. H., Zheleznyak V.,(2023). Современное состояние и тенденции развития музыкального образования в Китае. *Studia Culturae*, 54, 138-138. <https://doi.org/10.31312/2310-1245-2022-54-138-156>

İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı (2024) *Vizyon ve Misyon* <https://tmdk.itu.edu.tr/hakkimizda/vizyon-ve-misyon> adresinden erişilmiştir.

Kolukırık, K. (2016). Osmanlı Devleti'nde İlk Resmî Konservatuvar Olan Dârülelhandâ Derleme ve Yayın Faaliyetleri. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi* (35), 479-798. <https://doi.org/10.21563/sutad.187106>

- Kurtuldu, M. K., (2008). Türk toplum yapısı ve geleneksel müzik türleri etkileşimi . 38. *Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi (Icanas)* (365-375), Ankara, Türkiye.
- Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği. *Öğretim programları genel bilgileri*. <https://mevzuat.sitesi.web.tr/ortaogretim-kurumlari-yonetmeligi/10/> sayfasından erişilmiştir.
- Otacıoğlu, S.G., (2016). Türkiye'de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlar ile AB üyesi Avusturya'da müzik öğretmeni yetiştiren sanat üniversitelerinin eğitim programlarının karşılaştırılması. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 896-904. <https://doi.org/10.24289/ijsser.279032>
- Özdek, A. (2012, Nisan). *Türk Müzik Kültürünün Oluşumuna Öncülük Eden Bileşenlere Genel Bir Bakış*. Uluslararası Katılımlı Bilim ve Kültür Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Batman Üniversitesi, Batman.
- Özgül, İ. (2021). Müzik Dersi Öğretim Programının Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ve Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Açısından İncelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi* 18(43), 6806-6838. <https://doi.org/10.26466/opus.962013>
- Palet Türk Müziği İlkokulu (2024). *Kuruluş Hikayemiz*, <https://paletturkmuzigiokulu.com/hakkimizda/kurulus-hikayemiz> adresinden erişilmiştir.
- Pelikoğlu, M. C., ve Özşen, B. (2015). Türk Müziği ve Batı Müziğinde Kullanılan Bazı Tür ve Biçimlerin Birbirlerine Benzerlikleri Üzerine Bir Değerlendirme. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi* 1(2), 51-60. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/716474> sayfasından erişilmiştir.
- Rauduvaitė, A., & Yadian, D. (2018). The analysis of music teacher education programmes in Lithuania and China. *International journal of learning and teaching. Kyrenia: SciencePark Science, Organization and Counseling (SPROC)*, 2018, Vol. 10, iss. 1.
- Sak, R., Şahin Sak, İ. T., Öneren Şendil, Ç., Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-256.
- Shand, P. (1997). Dünya Müzikleri Eğitimi. Okullarda Müzik ve Öğretmen Eğitimi: Küresel Bir Perspektif, ed. Samuel Leong. CIRCME, 1997. s. 47-58.
- Wehrli, G. (2011). The nuts and bolts of curriculum and assessment. *Journal of Clinical Apherisis*, 26(1), 29-46. <https://doi.org/10.1002/jca.20265>